

Spis treści

Od autora	6
I. Z PRZESZŁOŚCI MIAST I WSI	
O narodzinach rzeki Wisły	9
O założeniu Cieszyzna	10
O Imku Wiselce	16
Malinka	18
Jak nydeckcy pacholcy ukarali złą dziedziczkę z dziegielowskiego zamku	21
O Farskiej Górze w Puńcowie	23
O zapomnianym krzyżu w Pastwiskach	24
O założeniu Jabłonkowa	25
O szańcach jabłonkowskich	27
O kapticy na Witaliszowie	28
Nawiejskie Zamczysko	31
O okrutnym Belce	32
O gródeckim Solnisku	34
O soli, która się w głązy przemieniła	35
Muzykula	39
O Morskim Oku na Oстрыm	40
O powstaniu Wędryni	41
O Babiej Górze w Wędryni	43
O chciwym dziedzicu spod Ropiczki	44
O okrutnym wojewodzie spod Jaworowego	45
O Wilczej Górze w Sibicy	46
O Chłopskim Murze Głodowym w Cierlicku	47
Deczmanek	48
O stonawskiej Katarzynie	50
O Słonycze w Darkowie	51
O Bendówce	53
O zniesieniu pańszczyzny	54
O jezioru koło rajskiego zamku	55
O fryszackim czarnoksiężniku	57

O Strzybniofcze	58
O założeniu Orłowej	60
O studzienie Jurgowiance w Lutyni Dolnej	60
O Hołotowcu	62
O pietwałdzkim Gadzioku.	65
Jak powstała Sucha	66
Żywocice	67
O drewnianym kościółku na Praszywej	68
O frydeckim zamku	70
O cudownym dzwonie frysztackim.	71
II. Z CZASÓW DAWNYCH WOJEN	
O kohorcie rzymskiej na cierlickim wzgórzu	79
O klęsce czerni tatarskiej pod Cieszynem	80
O powstaniu Dziegielowa	83
Niezwykły gość	83
Jak koniakowscy górale wyratowali króla polskiego z opresji	86
O Kaplicy Szwedzkiej pod Cieszynem	87
O Szwedach w Boguminie i jego okolicach.	88
O Szwedach na Żołnowie	90
Szwedzki Kopiec	90
O niezwykłym zdarzeniu na Hołkowicach	93
Cieszynianka	93
O lipie pod Cieszynem.	96
O kamiennym krzyżu w Pruchnej	97
O husarzach polskich w Trzanowicach.	98
O przemarszu husarii króla Sobieskiego przez Cierlicko	99
O darkowskim „Krukowcu”.	100
III. O PROSTYCH I MĄDRYCH LUDZIACH	
O śpiących rycerzach w Czantorii	105
O Czarnej księżnej na Cieszynie.	110
O sprytnym chłopie z Sibicy	117
Tu się żyje bez starości.	121
Silny Kadłubiec	123
O Kubie Szatańniku i jego Dorce.	125
O niedźwiedziu z Gołego Wierchu	127
O wilczym gajdoszu spod Wielkiego Połomu	128
O wilkach na praszywskim szalasiu	130
O dwóch owczarzach	131
O cygańskiej zupie z grabiowego kotła	132
IV. O ONDRASZKU I INNYCH ZBÓJNIKACH	
O Ondraszku – beskidskim hetmanie zbójnickim	137
Jak Ondraszek wymierzał sprawiedliwość	140
Jak Ondraszek śpiewał	143
Jak Ondraszek brał i dawał	144

Jak Ondraszek ukarał chciwą przekupkę	145
Ondraszek w Czarnym Lesie	146
O Ondraszkowym kamieniu pod Ostrem	147
Jak Ondraszek wyprawił wesele biednym nowożeńcom	149
Jak Ondraszek pomógł biednej wdowie	152
Jak Ondraszek uszczęśliwił starego Jędrysa	153
Jak Ondraszek ze zbójnikami winszowali frydeckiemu grafowi	154
Jak Ondraszek uratował szewca spod szubienicy	156
O Ondraszku na girowskim szalasie	158
Jak Ondraszek tańczył z cesarzową zbójnickiego	159
Jak dwaj gucanie uratowali Ondraszka	161
O wyprawie Ondraszka do Lanckorony	163
Jak Ondraszek uciekł portaszom	165
Śmierć Ondraszka	167
O kwitających ulach	168
Niesławna śmierć Jurasza	169
O Jašku-zbójniku z cieszyńskiego zamku	170
O zbójniku Proćpaku, który wiedział o wszystkim	172
O zbójniku Proćpaku, który się zakochał	174
Jak Jura Byrtus został zbójnikiem	176
O zbójcach w Olbrachcicach	177
Na girowskim szalasie	178
Zbójnicy na szalasie	179
V. O ZBÓJNICKICH, DIABELSKICH I INNYCH SKARBACH	
O Ondraszkowym skarbie w Czarnym Lesie	183
O Ondraszkowych dukatach w Karwińskim Lesie	185
O skarbie na Dąbrowskim Kopcu	187
O zaklętym skarbie na Górnej Łące	188
O dąbrowskim Upliziu	189
O tajemniczych skarbach na Landeku	191
Jak zbójnicki skarb uszczęśliwił ubogie sieroty	192
O Ondraszkowych skarbach w Raju	194
Wyprawa po skarb do Borku	195
O skarbach w ostrawskim zamku	197
O zbójcekich pieniądzach w Diablim Młynie	198
O zbójnickich skarbach na Miąszym	199
O zbójnickim skarbie na Wielkim Połomiu	201
O zbójnickim skarbie na Kościółkach	203
O zakopanych pieniądzach pod Stozkiem	204
O zaklętych pieniądzach pod Skalką	205
O zbójnickim skarbie na Czantorii	205
O skarbie na Kamienitym	206
O diabelskich pieniądzach na Kamienitym	206
O skarbach Czarnej Księżnej na Goduli	207

O Czarnej Księżnej na Kościelcu	208
O szwedzkim skarbie	209
O skarbie w pietwałdzich Brzezinach	210
O suszących się pieniądzach	212
VI. O UTOPCACH	
Maryska u utopców	217
Utopiec przewoźnikiem	219
O utopcu spod darkowskiego mostu	222
O utopcu, co szyl buty	223
O utopcu spod ławy przy Farskim Lesie	225
O utopcu spod drewnianego mostu w Stonawie	226
O stonawskim utopcu	227
Jak utopiec przemienił się w kaczora	229
Jak utopiec zapłacił furmanom za przeprowadzkę	230
O staromiejskim utopcu	232
O staromiejskim podciepku	233
Zemsta górnosuskiego utopca	235
O dolnosuskim utopcu	236
O utopcu we młynie	237
O wierzniowickim utopcu	239
O markłowskim utopcu	239
Jak utopiec przeprowadził się z Tyrki do Olzy	241
Jak łomniański utopiec utopił gąsiora	242
Jak utopiec z chłopem buchali na fajeczki	243
Jak utopiec rozrzucił babioki	245
O utopcu w Nawsiu	246
O utopcu spod Cieszyna	246
VII. O PUSTECKIM I PODZIEMNYM ŚWIECIE GÓRNICZYM	
O odkryciu węgla	251
Pusteki	252
Jak Pusteki oprowadzał Janka Chlebowego po kopalni	257
Jak Pusteki pomógł Franckowi Fukale	259
O upartym Gustliku i jeszcze bardziej upartym Pusteckim	262
Jak Pusteki pośpieszył z pomocą Karlikowi	263
O zielonej żabce w podziemiach kopalni	264
Jak stary górnik dostał złoto za bób	266
Jak Pusteki obdarował starego górnika	267
O złym Pusteckim	268
VIII. O DIABŁACH I INNYCH ZJAWACH	
O Diabliem Młynie na Girowej	273
O upartym diabełku	275
O Janie z Legier i koniakowskim diable	276
O Czarci Kamieniu w Glinianym Potoku	278
Diabelski kamień w Łakach	279

O tańczącej gospodyni	280
Jak diabeł porwał Gaszynę do piekła.	281
O stonawskim fajermonie	283
Szyndzielorze w Czarnym Lesie koło Frysztalu	284
O srogim czarnoksiężniku na górze Ropicy	285
Świnia zionąca ogniem	286
O niewidzialnym straszyle	287
O nocznicach	287
O cholerze.	288
O wilkołaku	288
O ognistym powozie	289
O pokutującym baronie	290
IX. CUDOWNY ŚWIAT BAŚNI	
O Złotogłowcu	293
O szczęśliwym Jurku z Goduli	295
O dobrej Hance i złej Hanie	297
Jak góral chodził do piekła z jelitami.	304
O głupim Janiczku.	307
O Janku, co się nawet diabłów nie bał	313
O sprytnym chłopie i głupim diable	317
O odważnym Janku i Szklanej Górze	319
O tajemniczym starcu ze skalnej komnaty	323
O chciwej dziedzicze zamienionej w złoto	325
Największy skarb matki	327
O skarbie chciwego gospodarza	329
O okrutnym chciwcu	332
Ukarana chciwość	334
O dwóch braciach	338
Ubogi i bogaty.	342
O szczęśliwym chłopcu	343
O Jasiu rybaku	347
O stołygowskim bobie	352
O zaczarowanej kobylce.	354
Jak się Janek wyuczył czarodziejskiego rzemiosła	356
O czterech rumakach	361
Leśny człowiek	365
O Jurku i złotopiórku Błablahurku	375
O cudownym ptaku i czarodziejskich przedmiotach	379
O czarodziejskim młynku	382
O Różowym Mieście	384
O dzielnym żołnierzu i niewdzięcznej królownie	387
Jak Jura wyswobodził Hanę	389
Cudowna chusta.	393
O pasterzu, który został królem	401

O trzech siłaczach	403
Tak świat płaci	406
O królewnie, która nauczyła się pracować	408
O królewiczu-ogrodniku.	410
Jak powroźnika spotkało szczęście	413
Cudowny chleb	415
Słowniczek wyrazów gwarowych.	419
Posłowie.	423
Źródła	435